Дячек В. В.
кандидат економічних наук, доцент,
декан економічного факультету,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна
Єсаян А. А.
аспірант,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна

DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-415-6-5

ІТ-ПОСЛУГИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У другій половині XX сторіччя американськими та європейськими дослідниками було запропоновано теорію постіндустріального суспільства, яка набула популярності для роз'яснення явищ та трансформацій, які відбувалися у суспільстві [4, с. 4].

Теорія визнавала зменшення значення матеріального виробництва в новому суспільстві, яке характеризувалося зменшенням частки виробництва в загальному суспільному виробництві. Цей зсув супроводжувався зростанням секторів послуг та інформації, що призвело до трансформації людських мотивацій і діяльності, а також до істотної реконфігурації соціальної структури.

Д. Белл у книзі «Майбутнє постіндустріальне суспільство» дає визначення постіндустріальне суспільство як суспільство, де технологічний прогрес зменшує домінування індустріального сектора. Зростання та потенціал цього суспільства все більше пов'язані з інформацією та знаннями, що призводить до трансформації сфери зайнятості та появи нового класу, відомого як «білі комірці». Значну роль у цьому зрушенні відіграє поява сфери послуг [3].

Використання сучасних комп'ютерних, електронних та інформаційних технологій тісно пов'язане з розвитком цифрової економіки. Ступінь ефективності та показники економічного зростання всередині країни суттєво підвищаться завдяки успішному впровадженню інструментів та компонентів цифрової економіки. Важливість розвитку цифрової економіки також має першорядне значення для майбутнього економічного ландшафту України, особливо

в світлі її інтеграції в цифровий ринок Європейського Союзу. Становлення цифрової економіки в Україні є поступовим і постійним процесом, який спонукає до вивчення показників появи цифрової економіки та її потенціалу для розвитку, як зазначено у відповідних дослідженнях [1; 2].

У результаті можна зробити висновок, що цифрова економіка повинна складатися з двох основних елементів: цифрових технологій та інформаційного суспільства. Основними характеристиками цифрової економіки є використання цифрових технологій, автоматизація та інформаційне суспільство.

Важливо визнати, що підходи до тлумачення цифрової економіки можуть відрізнятися залежно від розвитку цифрових технологій та інформаційного суспільства, сьогодні економіка фактично складається як з традиційних, так і з цифрових компонентів. Зараз відбувається постійне просування країнами цифрової економіки як частини економічної системи, її асоціації з цифровою сферою, що згодом може стати формою заміни економічної системи країни.

Іншою важливою складовою цифрової економіки є формування інформаційного суспільства, в основі якого лежить економічна діяльність, залежна від цифрових технологій. Це є основою для ідеї про те, що рівень цифрової обізнаності та грамотності населення зросте, що, у свою чергу, збільшить темпи впровадження цифрових технологій, які зараз існують в розвинутих країнах світу.

У загальному розумінні цифровізація (також відома як digitalization) – це перетворення економічних систем, яке передбачає використання цифрових технологій у веденні бізнесу. Особливо це стосується національної економіки в цілому, а також окремих домашніх господарств і компаній, які в ній беруть участь. Цей перехід також вважається переходом до «цифрової економіки». Разом з тим товари та послуги також змінюються і розширюються, з'являються нові та змінюються існуючі.

На відміну від фізичних товарів, інформаційні продукти можуть використовуватися кількома споживачами одночасно. Після продажу продукту, який містить інформацію для споживача, він все ще асоціюється з виробником (продавцем). Інформаційні товари можуть бути передані (надіслані) на інші миттєво від одного суб'єкта до іншого. Ці продукти також не вимагають великої кількості складських приміщень з інтенсивними матеріалами, таких як ангари, контейнери для зберігання або стелажі. Створення інформаційних продуктів

вимагає невеликих витрат ресурсів і енергії, як наслідок, не пов'язане зі знищенням великих природних ресурсів. Рентабельність інформаційних продуктів зростає зі збільшенням кількості користувачів.

Однією з найважливіших властивостей цифрової економіки є створення передумов для розвитку нової форми економічних відносин, яка залучає всіх учасників виробництва та споживання товарів. Зараз більшість населення поєднує обидві функції, стаючи одночасно користувачами та власниками цифрових методів виробництва (комп'ютерів, програм, 3D-принтерів, пристроїв альтернативної енергетики тощо), а також активно залучається до управління економічними системами.

Основним користувачем і споживачем цифрових технологій є особистісна сутність людини. Це сприяє соціальному вдосконаленню людини та подальшому розвитку суспільства.

Література:

1. Апалькова В.В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Менеджмент інновацій»*. 2015. No. 4. С. 9–18.

2. Коляденко С.В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2016. No. 6. С. 106–107

3. Кіт Л.З. Еволюція мережевої економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. No. 3. Т. 2. С. 187–194.

4. Чатченко О.Є., Бубенець І.Г. Трансормація моделі бізнесу в процесі цифровізація економіки України. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2022. No. 3–4. С. 93–97.